

Sierteelt – boomkwekerij in Vlaanderen

Opdrachtteam i.s.m. Agentschap Landbouw & Zeevisserij

(afbeeldingen: Viaverda)

Sierteelt, boomkwekerij in Vlaanderen

Inhoud

- Wat met de vraagzijde?
mondiaal – EU - Vlaams
- Kenmerken sierteelt –
boomkwekerij
- Contouren van de
productieomgeving

Kenmerken sierteelt, boomkwekerij

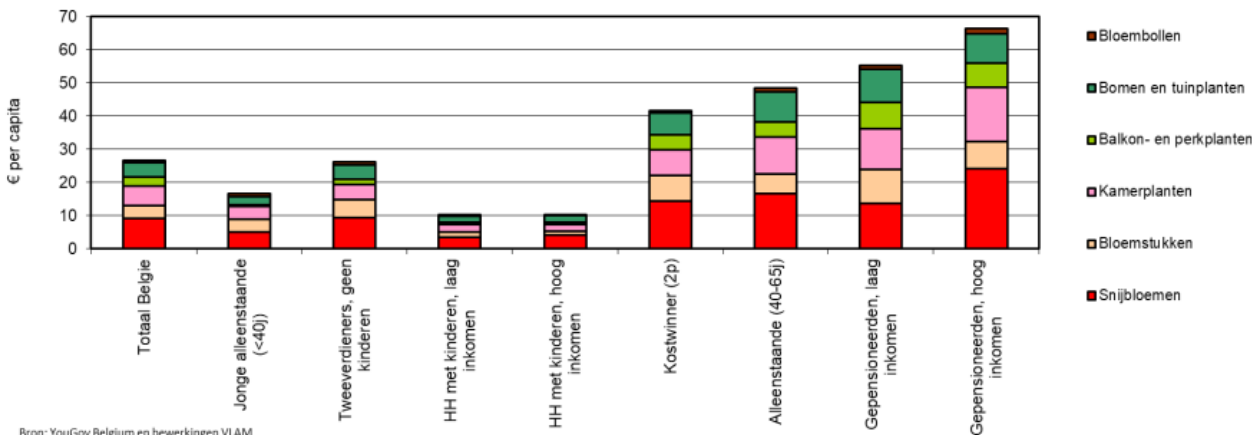
2050 → 70% wereldbevolking in steden

= vraag naar groen in stedelijke leefomgeving ↑

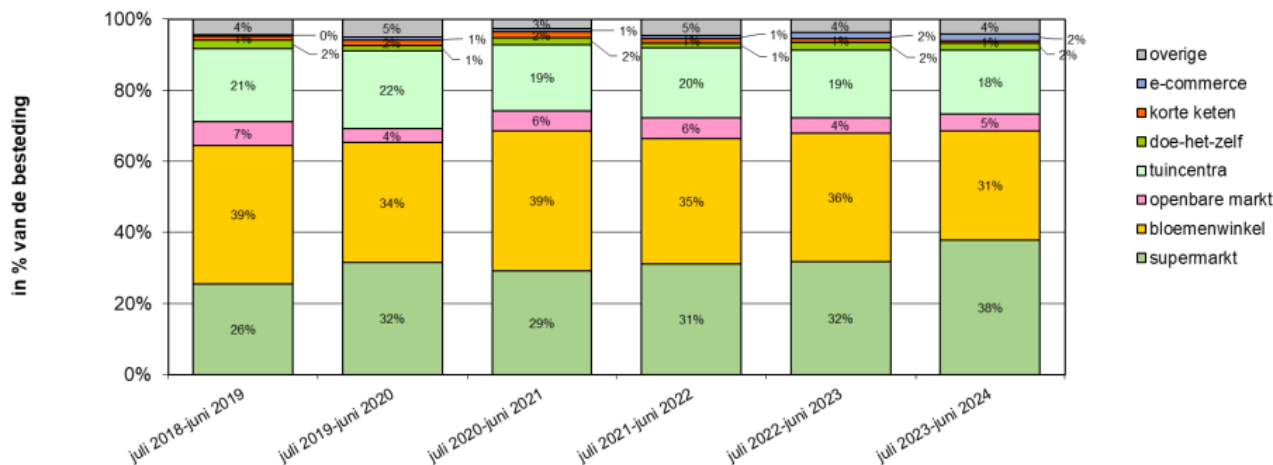
Vraag sierteeltproducten is leeftijds- en levensfasegebonden

Supermarkt – bloemenwinkel – tuincentra

Bestedingspatroon sierteeltproducten in België
(per leeftijd, geslacht en beroepsactiviteit –periode juli 2023-juni 2024)

Aandeel distributiekanaal sierteeltproducten in België

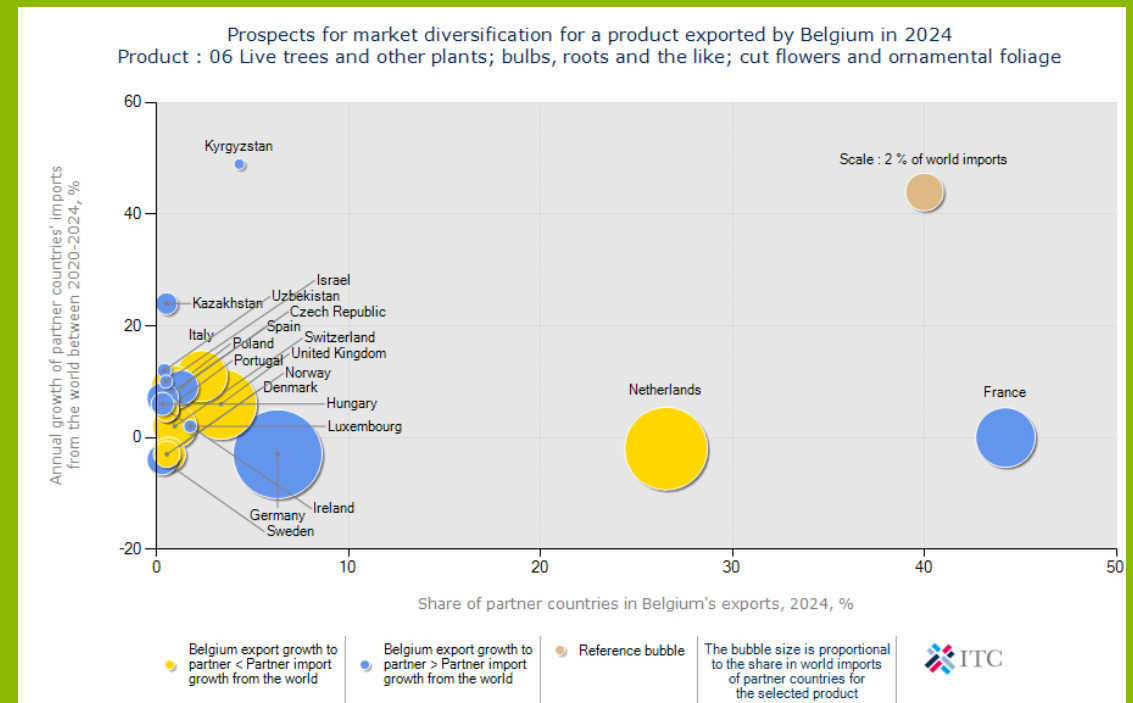

Kenmerken sierteelt, boomkwekerij

Producten	export	import	saldo
anjers	651.514	1.828.211	-1.176.698
azalea en rhododendron	37.094.263	646.783	36.447.479
bollen en knollen	45.687.968	31.997.458	13.690.510
boomkwekerij_rozen	4.165.014	3.179.171	985.842
bosplantsoenen	16.094.840	7.971.407	8.123.433
fruitbomen	43.688.758	25.488.822	18.199.937
kamerplanten	105.698.376	70.720.844	34.977.532
kerstbomen	1.021.640	582.171	439.469
overige boomkwekerijen	107.059.447	45.004.028	62.055.420
overige snijbloemen	27.174.970	86.674.460	-59.499.490
perk en balkonplanten	62.349.863	60.554.099	1.795.764
snijbloemen_rozen	12.049.829	22.507.016	-10.457.187
snijgroen	3.775.194	11.123.140	-7.347.946
stekken	73.393.879	35.378.134	38.015.745
zaaigoed	57.000.086	72.647.528	-15.647.443
totaal sierteelt	596.905.641	476.303.272	120.602.367

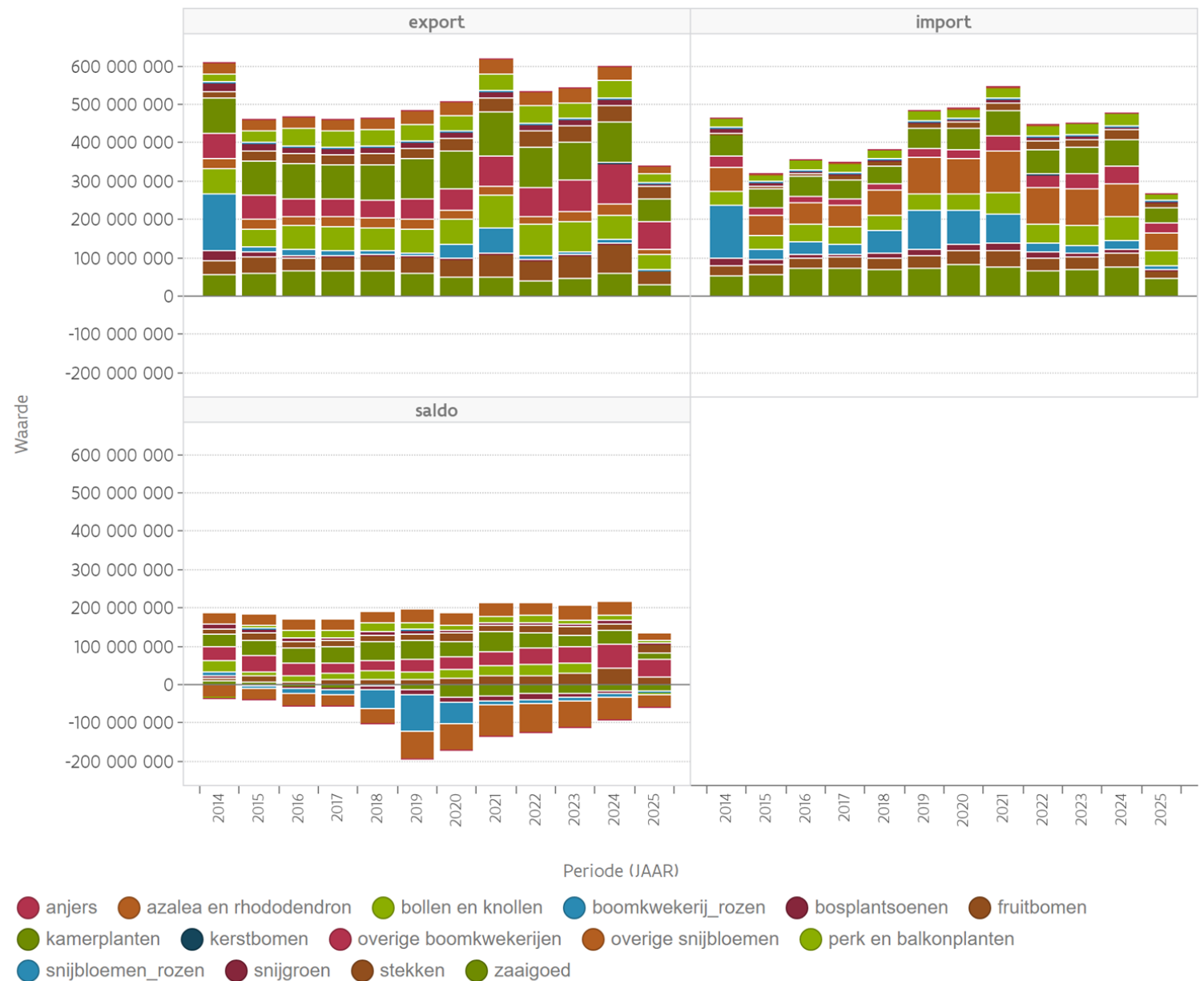
Agrohandel 2024 in sierteelt- en boomkwekerijproducten (data BE)

- Positieve handelsbalans (€121 miljoen)
- Export BE = 2,6% wereldhandel (9^e plaats)
- Voornaamste export: FR (44%), NL (27%), DE (6%) = 77%
- Snijbloemen (25%), boomkwekerij (16%), kamerplanten (15%), perkplanten (14%)

Kenmerken sierteelt, boomkwekerij

Agrohandel 2024 in sierteelt- en boomkwekerijproducten (data BE)

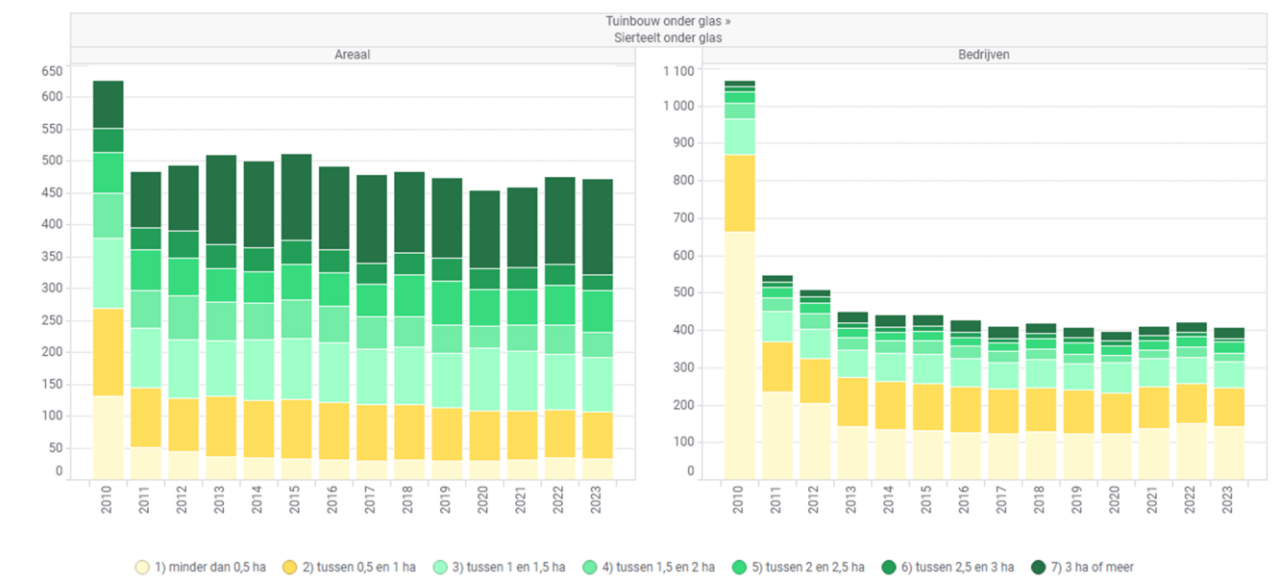

Kenmerken sierteelt, boomkwekerij

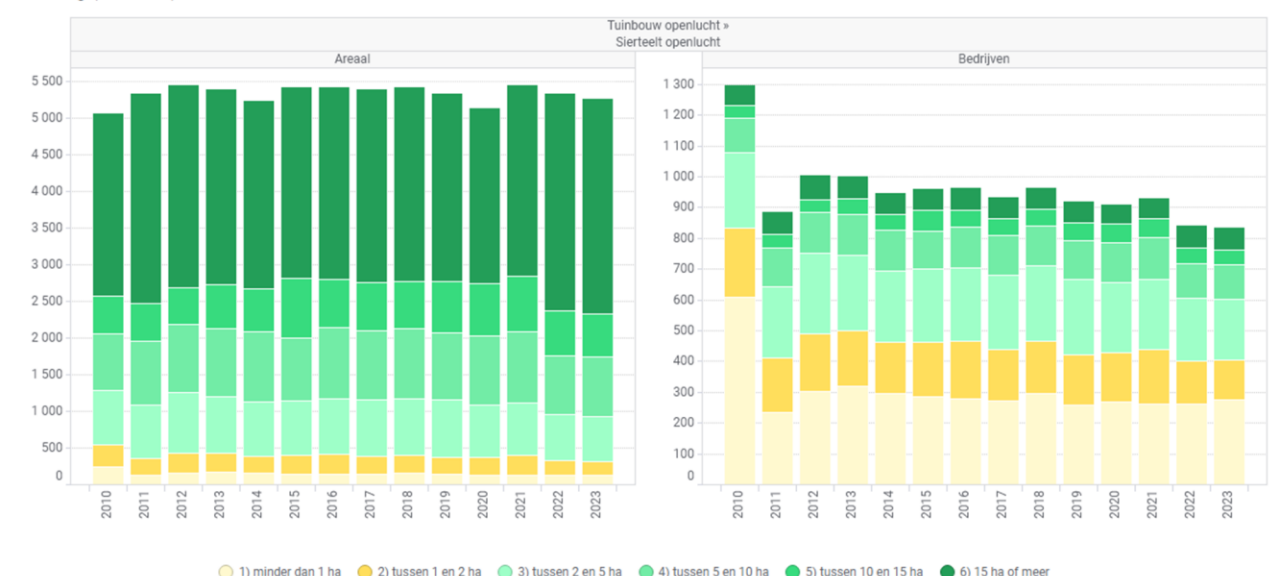
- **Areaal in Vlaanderen 2024**
 - Totaal: 5.710 ha
 - Open lucht: 5.236 ha
 - Serres: 474 ha

Areaal sierteel (ha), Vlaanderen	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
TOTAAL SIERTEELT IN OPEN LUCHT EN SERRES	5.682	5.808	5.935	5.901	5.727	5.932	5.901	5.862	5.895	5.803	5.580	5.903	5.807	5.729	5.710
TOTAAL SIERTEELT IN OPEN LUCHT	5.057	5.325	5.444	5.393	5.229	5.422	5.410	5.385	5.412	5.330	5.128	5.444	5.334	5.258	5.236
totaal bloemkwekerij in open lucht	851	825	882	799	756	758	719	695	688	631	490	492	474	481	458
totaal boomkwekerij in open lucht	4.206	4.501	4.562	4.595	4.473	4.665	4.691	4.689	4.724	4.699	4.638	4.952	4.860	4.777	4.778
TOTAAL SIERTEELT IN SERRES	625	483	492	508	498	510	491	477	483	473	452	458	473	470	474
totaal bloemkwekerij in serres	545	409	415	416	401	414	398	379	385	375	358	366	370	361	356
totaal boomkwekerij in serres	80	74	77	92	97	96	93	98	98	98	94	92	103	109	118

Verdeling (absoluut)

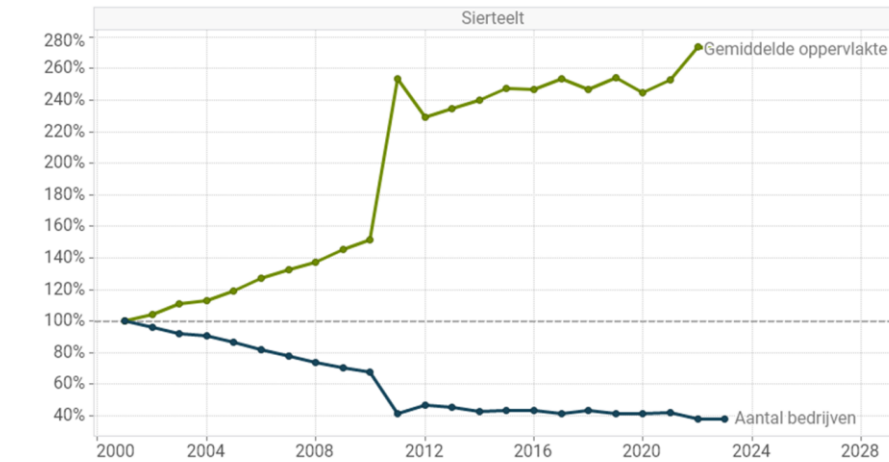

Verdeling (absoluut)

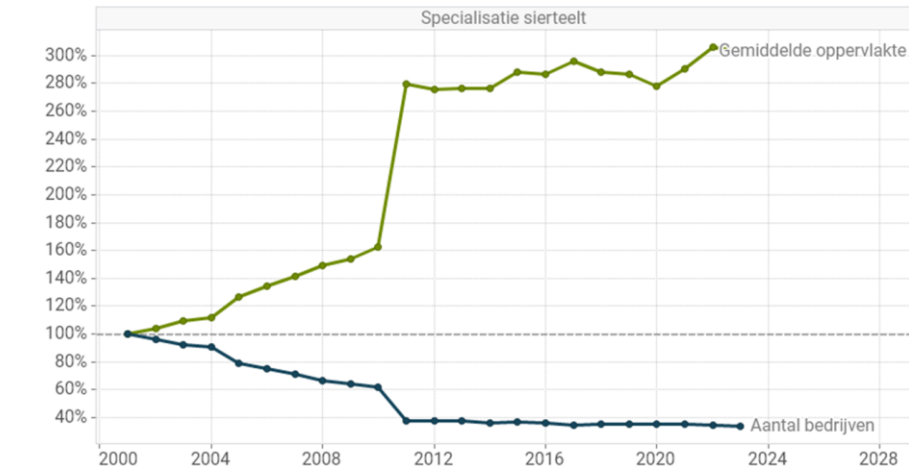
Kenmerken sierteelt, boomkwekerii

Sierteelt - relatief aantal bedrijven en gemiddelde oppervlakte ten opzichte van 2001

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Specialisatie sierteelt - relatief aantal bedrijven en gemiddelde oppervlakte ten opzichte van 2001

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

- 4,2% landbouwbedrijven – 915 (2023)
 - Sinds 2013 vrij stabiel, sinds 2022 daling
 - Gemiddeld 6,3 ha
- 72% gespecialiseerd – 655 (2023)
 - Gemiddeld 7,7 ha
 - Open lucht: >50% areaal bewerkt door bedrijven > 15 ha

Kenmerken sierteelt, boomkwekerij

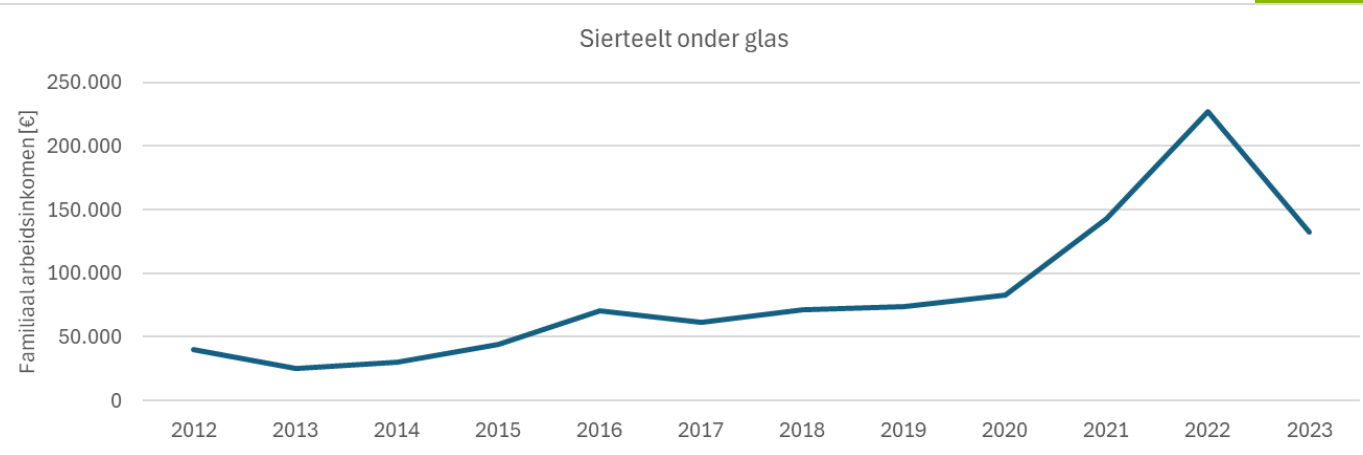
- Korte keten
 - Sierteelt
 - Groeiend
 - ~ 21% (2016) – 26% (2020) – 31% (2023)

	2016		2020		2023	
	1) korte keten	2) geen korte keten	1) korte keten	2) geen korte keten	1) korte keten	2) geen korte keten
Akkerbouw	483	5602	557	6678	555	6594
Groenten openlucht	126	382	143	373	146	239
Groenten onder glas	133	454	203	472	200	446
Fruit	181	656	237	595	265	551
Sierteelt	188	707	237	684	274	621
Melkvee	324	2553	408	2252	374	2233
Vleesvee	177	2948	232	2598	275	2700
Melk- en vleesvee gemengd	127	1431	88	850	64	648
Overige graasdieren	104	824	87	480	106	501
Varkens	77	2108	107	1914	98	1592
Pluimvee	43	546	56	555	59	540
Veeteeltcombinaties	64	998	78	792	54	579
Gemengde bedrijven	377	2368	452	2097	400	1645
totaal	2404	21577	2885	20340	2870	18889

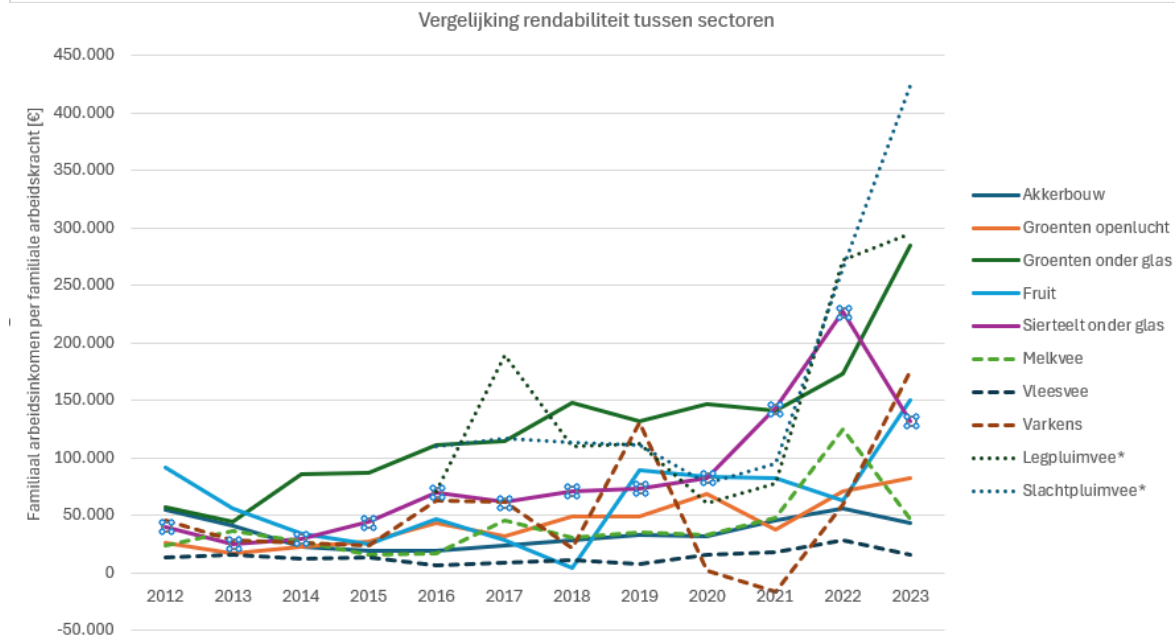
bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van Statbel (Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium)

Kenmerken sierteelt

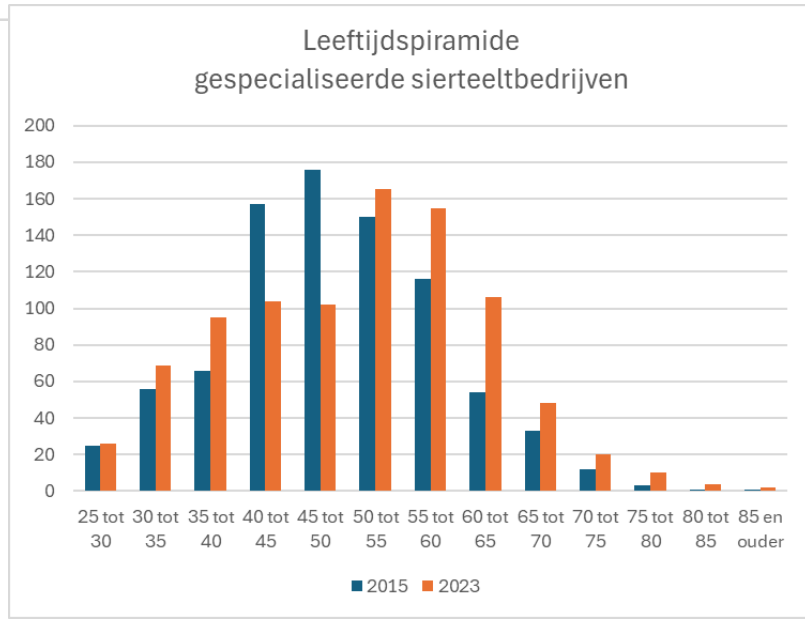
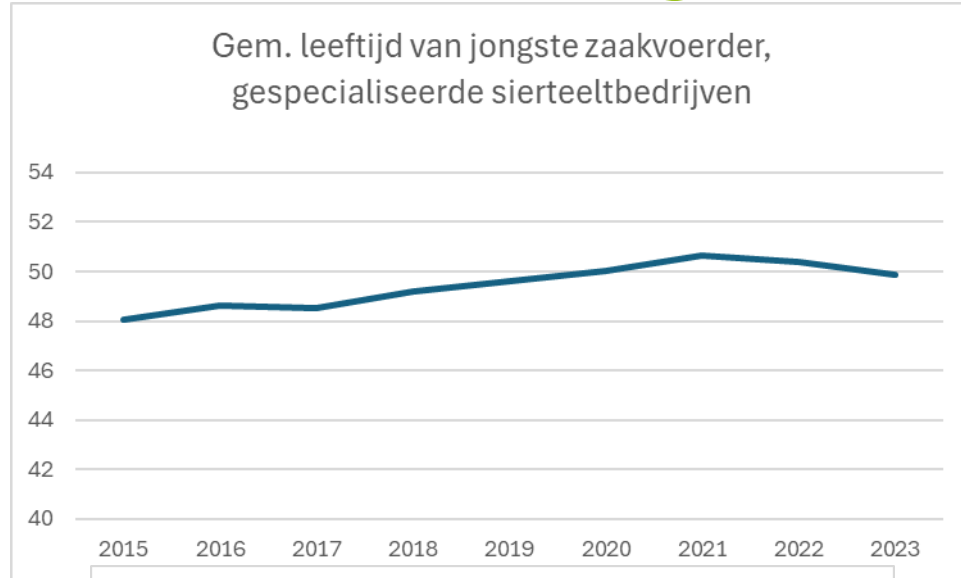
- Familiaal arbeidsinkomen per
familiale arbeidskracht

- Verbetering t.o.v. ±10 jr. geleden
- Terugval na 2022
- Sierteelt onder glas behoort tot
de beter renderende
deelsectoren

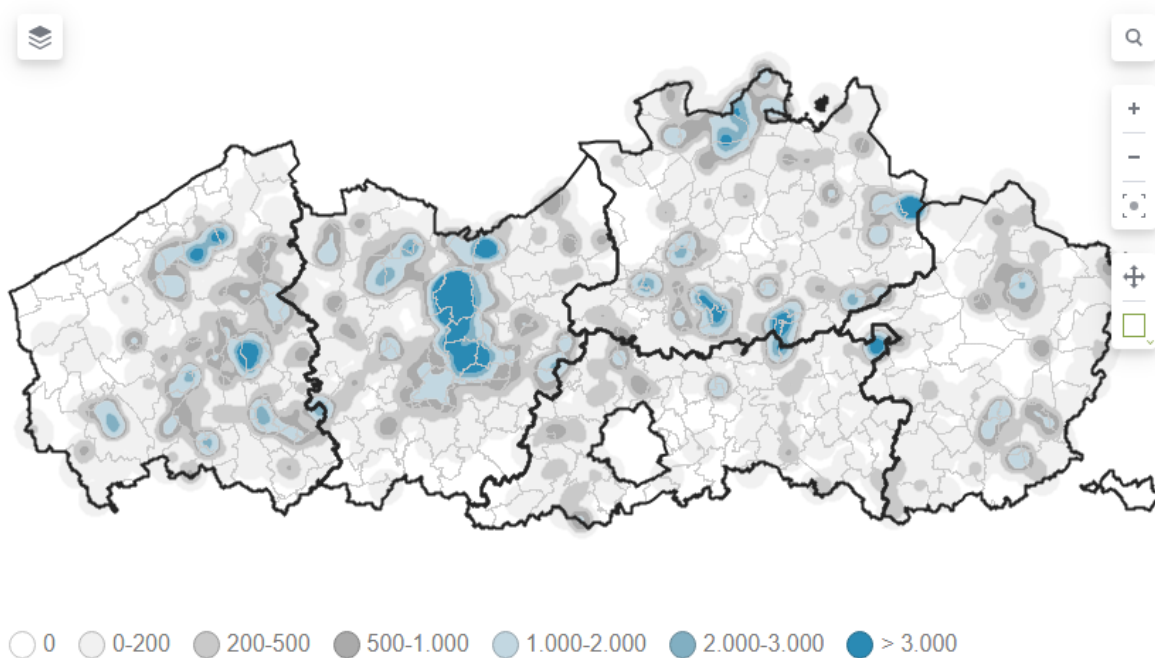
Kenmerken sierteelt, boomkwekerij

- Gem. leeftijd jongste zaakvoerder ± 50 jaar
- Leeftijdspiramide
 - Vergrijzing
- Lichte toename in instroom
 - (cf. leeftijdsklasse <25j. / 25-40j.)

Ruimtelijke spreiding

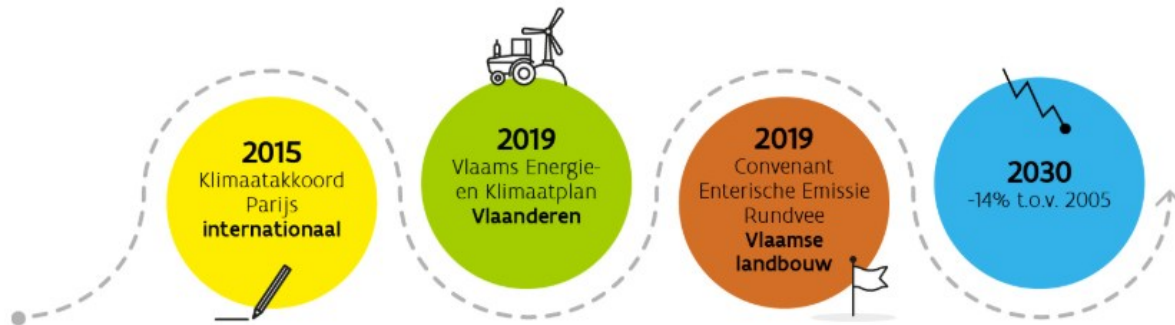
Intensiteit sierteelt (standaard output in euro per ha)

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij op basis van eigen data

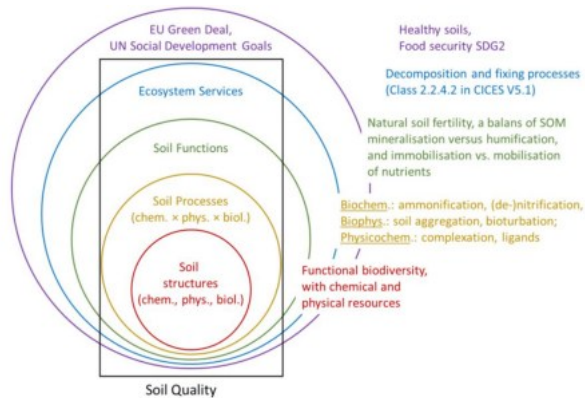
- Ruimtelijk: verspreid in Vlaanderen, met grootste concentratie in Oost-VL rond Gent

Contouren van de productie-omgeving

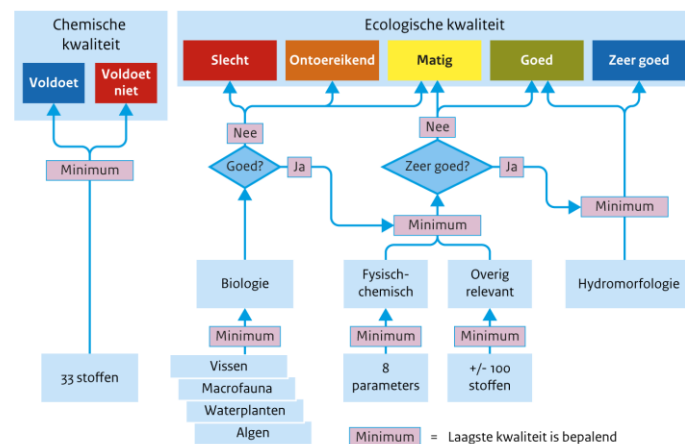
- Klimaatmitigatie
 - EU → klimaatneutraal 2050 (-90% tegen 2040) + LULUCF
 - VL → VEKP ~ Klimrek-tool
- Klimaatadaptatie
 - EU → klimaatbestendige EU tegen 2050
 - VL → kadertekst klimaatadaptatie landbouw

Contouren van de productie-omgeving

Figuur 6 Relatie tussen ecosysteemdiensten, bodemfuncties, bodemprocessen en bodemeigenschappen. Bodemkwaliteit (of bodemgezondheid) kan in principe op elk van deze niveaus gemeten worden. Bron: Faber et al., 2022.

Beoordeling waterkwaliteit volgens Kaderrichtlijn Water

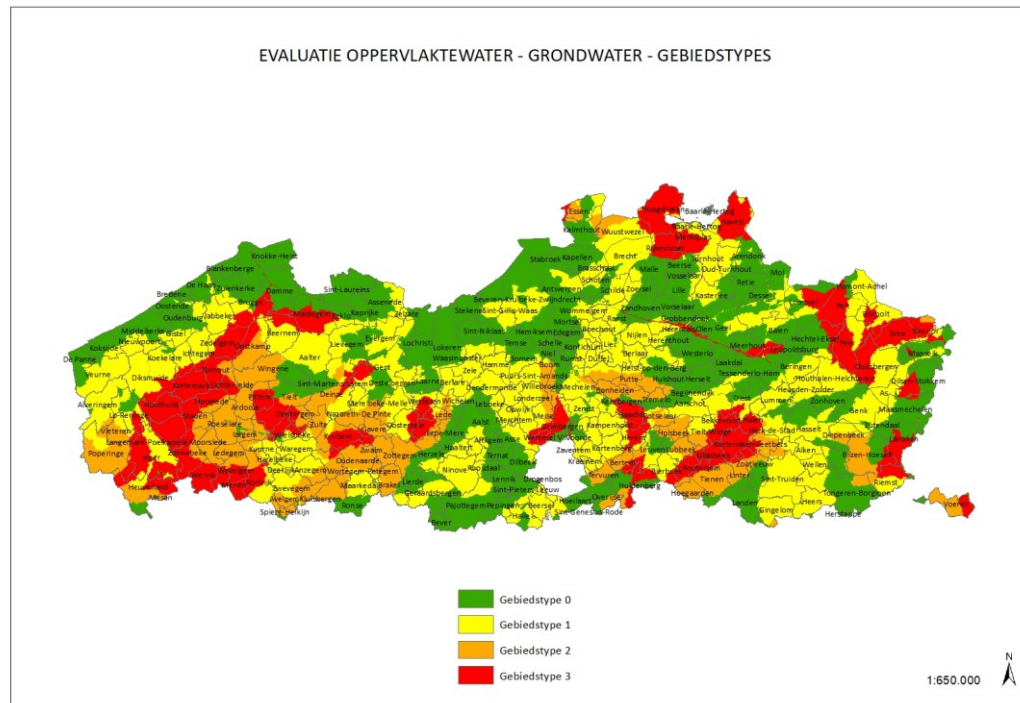

Bron: PBL

PBL/jul20
www.clo.nl/nh1q1205

- Bodem en Carbon Removal/Carbon Farming
 - EU: bodemmonitoring ifv. bodemgezondheid / °vrijwillige koolstofmarkt
 - VL: bodem(zorg)plan ifv. integrale bodemzorg + Actieplatform CRCF
- Water
 - EU: KRW: 'extra time' post 2027
 - VL:
 - Blue Deal
 - SPW, bodem en water meer sturend maken (ruimte, bodemzorg, sponslandschappen, ...), diffuse verontreiniging aanpakken, ...
 - Stroomgebiedbeheerplannen
 - Strat. waterzekerheidsdoelstellingen

Contouren van de productie-omgeving

- Bemesting
 - EU: NitraatRL ($<50 \text{ mg NO}_3 \text{ l}^{-1}$); RENURE
 - VL: opeenvolging MAP's; nu doelstelling richting 1/1/2027:
 - OW: $\leq 18 \text{ mg NO}_3 \text{ l}^{-1}$ per afstroomzone
 - GW: $-6 \text{ mg NO}_3 \text{ l}^{-1}$ tov MAP6 in afstroomzones onvoldoende kwaliteit
- Gewasbescherming / IPM
 - EU: RL duurzaam gebruik + doelen Green Deal (gebruik en risico -50% + aandeel bio +25% tegen 2030)
 - VL: 2023:
 - risico gebruik GBM -56% t.o.v. referentie 2011-2013; hoeveelheid gebruik GBM nam niet af
 - Federaal (NAPAN) + Vlaams (actieplan duurzaam gebruik pesticiden, IPM, fytolicensie)

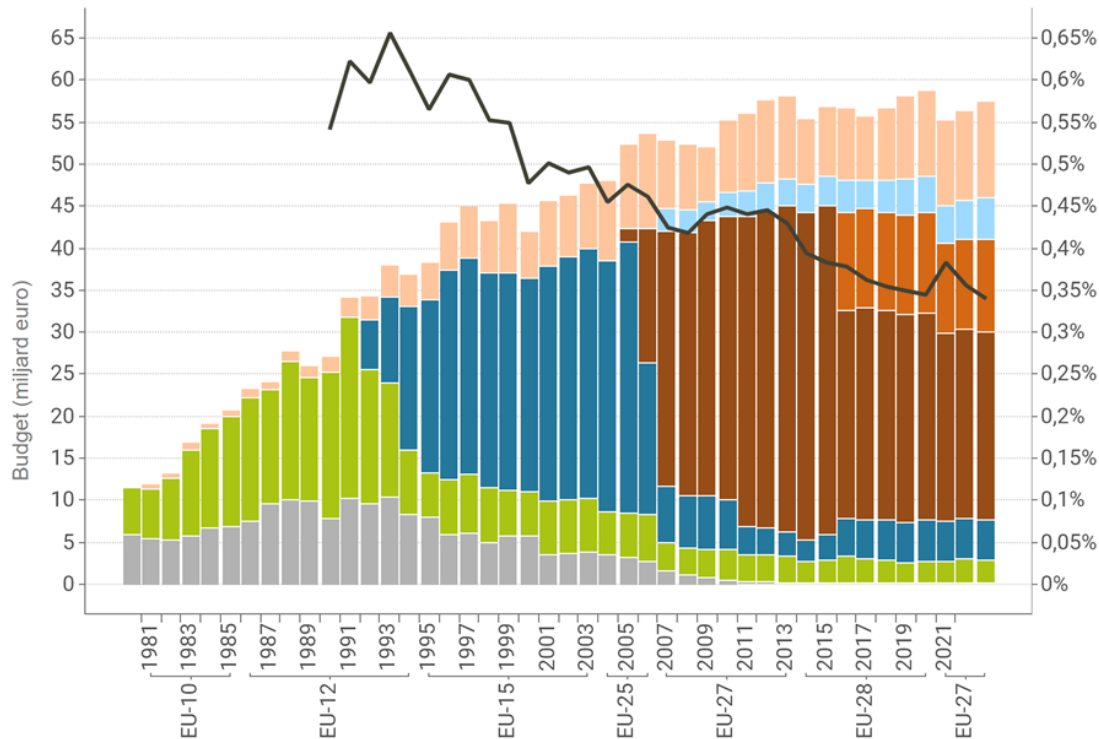
Contouren van de productie-omgeving

- Biodiversiteit en natuur
 - EU: Natuurherstelverordening met doelen 2030, 2040, 2050
 - Graslandvlinderindex / org. koolstof bouwland / %landbouwgrond KLE (2 van 3)
 - Index boerenlandvogelsoorten: +15% tegen 2050
 - Herstel ontwaterde veengebieden: op 50% van zulke gebieden tegen 2050, wv 1/3 vernat
 - + diversiteit bestuivers / ↑ populaties
 - VL: Natuurherstelplan in voorbereiding
- CSRD, CSDDD, EUDR, ...

Contouren van de productie-omgeving

Uitgaven van de EU voor het GLB en het hervormingspad van het GLB

EU-Samenstelling » budgetjaar

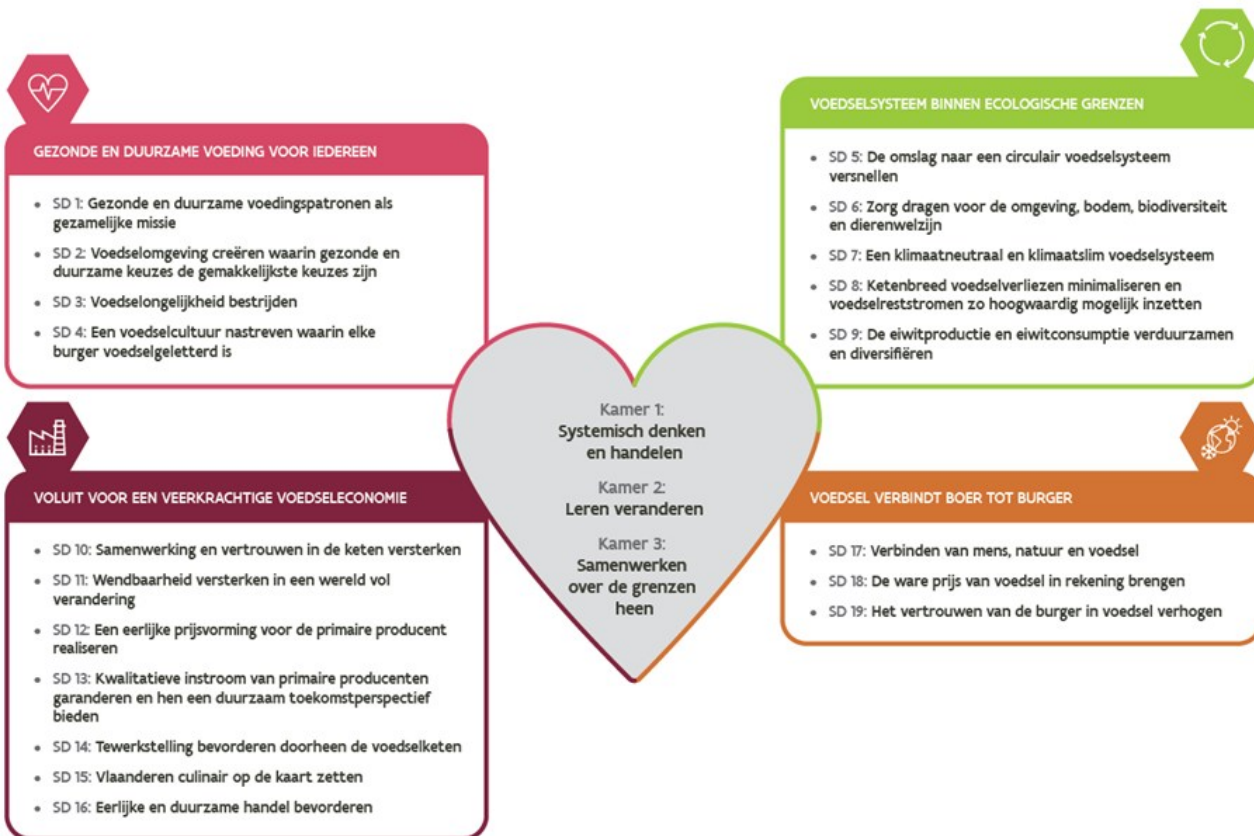
■ export restituties ■ overige marktsteun ■ gekoppelde rechtstreekse steun
 ■ ontkoppelde rechtstreekse steun, waarvan: ■ vergroening
 ■ plattelandsontwikkeling - milieu en klimaat ■ plattelandsontwikkeling - overige ~ GLB als % EU bbp

- EU Visie voor Landbouw en Voedsel (febr. 2025)
 - O.b.v. strategische dialoog (sept. 2024), Draghi, Letta, Niinistö
 - Concurrentievermogen en duurzaamheid landbouw- en voedingssector op lange termijn
- Hervormingspad van het GLB
 - Commissievoorstellen GLB 2028-2034
 - Vlaamse / Belgische invulling

Pijler 1- en Pijler 2-maatregelen in het GLB-strategisch plan 2023-2027 voor Vlaanderen

Contouren van de productie-omgeving

- Vlaamse voedselstrategie
 - 4 strategische pijlers +systeemaanpak
 - 19 strategische doelstellingen
 - In praktijk met 'voedseldeals'
 - Eerlijke prijzen: samen werken aan eerlijke prijsvorming en echte prijzen
 - Catering: gezonde, duurzame en betaalbare voedingspatronen
 - Lokaal voedselbeleid: voedselstrategieën lokaal, provinciaal, regionaal
 - Agro-ecologie: kansen stimuleren, hindernissen wegwerken
 - Voedselhubs / voedselomgeving / jeugd
- Samenwerking beleidsdomeinen via 'voedselwerven'
 - Vlaamse eiwitstrategie
 - Werkagenda voedselketen VL Circulair
 - Actieplan voedselverlies en biomassa
 - Strategische visie korte keten
 - Strategisch plan bio
- Voedselveranderaars (inspirerende vb.)